

03
2020

22. ROČNÍK
ZALOŽENÉ
1999

POKOJ A DOBRO

KATOLICKÝ
ČASOPIS
FARNOSTI
MARKUŠOVCE

*Klenba stropu v markušovskom kostole
Foto: Peter Lazor*

MILÍ ČITATELIA!

Ani by sme si neboli pomysleli, že aj v lete 2020 budeme ešte stále nosiť na tvári ochranné rúška. Človek si však vie zvyknúť na všeličo.

Už máme pár mesiacov „korona-obdobia“ za nami, a tak začíname pomaly hodnotiť, čo s nami urobilo. Keďže sme spočiatku vôbec netušili, ako dlho bude trvať, nevedeli sme poriadne plánovať a organizovať nový zmenený životný rytmus. Všetko sa to dialo takpovediac „za pochodu“. Stále sa čakalo, že sa to už skončí a my sa vrátíme do „normálu“. Teraz to však témou je. V rodinách aj medzi priateľmi si vymieňame skúsenosti o tom, čo nás počas korony prekvapilo, zaskočilo, nahnevalo, čo nám možno nahnalo strach, ale aj čomu novému sme sa naučili a čo nové sme vo svojom vynovenom životnom štýle začali praktizovať. Odhalilo veľa z našich charakterov. Podľa motta: „Nie je dôležité, čo sa nám prihodí, dôležitejšie je, čo s tým urobíme, aký postoj zaujmeme.“

Mnoho ľudí uchopilo toto obdobie celkom pragmaticky – urobili si napríklad doma vo veciach poriadok, vytriedili nepotrebné veci a zbytočnosti. Viacerí si opravovali svoje príbytky či záhrady. Niektorí sa začali učiť cudzí jazyk, iní sa vrhli na ručné práce, oprášili sa kontakty s bývalými spolužiakmi či kolegami, začali sme objavovať krásy Slovenska a nejedná gazdinka začala piecť kváskový chlebič.

Okrem pragmatických zmien v bežnom chode života si poniektorí začali „upratovať“ aj vo svojom duchovnom živote. Tí, ktorí to myslia so svojou kresťanskou vierou vážne, častejšie siahli po Svätom písme či náboženskej literatúre, hlavne v čase, keď boli kostoly úplne zatvorené. Vtedy si človek uvedomil, ako veľmi potrebuje a túži po svätej spovedi a Eucharistii. Niektoré kresťanské médiá tiež prispeli k tomu, aby si človek lepšie a hlbšie začal spytovať svoje svedomie. Je veľa toho „starého dobrého“, čo sme mohli znovu „objaviť“. Medzi to znovobjavené patrí aj jedna z kardinálnych čností – miernosť, ktorá sa akosi vytratila z našich životov. **Čnosť miernosti** nám môže zásadne meniť a zmeniť životy a ich kvalitu. Uplatňovať miernosť v každej oblasti – v stravovaní, v obliekaní, v surfovaní po internete, v správaní, v komunikácii, v užívaní si života, v chuti všeličo vlastniť... Táto čnosť si však vyžaduje cibriť pevnú vôľu. S tým máme problém všetci – deti aj dospelí. Je ťažké udržať svoje ego v mantineloch. Kto však pochopí, že miernosť je dôležitým pilierom života, nájde kus šťastia vo svojom živote.

Prajeme vám požehnané letné dni!

MONIKA HODNICKÁ

šéfredaktorka

monika.hodnicka@gmail.com

Foto: Peter Lazor

POĎAKOVANIE PÁNOVI KAPLÁNOVI ADAMOVI RATAJOVI

V mene farníkov sme v pondelok 29. júna 2020 vyslovili slová vďaky za tri roky pôsobenia pána kaplána Adama v našej farnosti:

„Pracovitosť, skromnosť, nenápadnosť, ale zároveň horlivosť, aktivnosť, ochota pomáhať každému, kto požiada o pomoc. To sú vlastnosti pre Vás charakteristické, ktorými sme počas troch rokov Vášho pôsobenia v Markušovciach boli obohatení.

Za všetku snahu, za pozitívny postoj k práci s deťmi, mládežou, veriacimi aj núdznými, tiež za nepopulárnu prácu s Rómami, rovnako aj za prácu manuálnu, ale hlavne za duchovné sprevádzanie na našej ceste za Kristom, vyslovujeme úprimné poďakovanie.

Iste, boli chvíle konfrontácií, chvíle, kedy sme Vám spôsobili smútok, alebo sme Vám slovami či skutkami ublížili. Odpusťte nám všetko zlé.

Chceme vás ubezpečiť, že Vás budeme naďalej sprevádzať svojimi modlitbami.

Na novom pôsobisku Vám prajeme duchovnú sviežosť, rast a pomoc Ducha Svätého v ohlasovaní radostnej zvesti, aby ste naďalej s veľkým oduševnením lovili srdcia na moriach ľudských do siete pravdy, života, lásky.“

Pán Boh zaplať!

Foto: Peter Lazor

Adriana Lazorová

MGR. ROMAN SANIGA NOVÝ KAPLÁN VO FARNOSTI MARKUŠOVCE

PROFIL

Dátum narodenia: 8. 8. 1986,

Ružomberok

Bydlisko: Liptovské Revúce

Dátum ordinácie: 16. 6. 2012

História pôsobenia:

- 16. 6. 2012 – kaplán Námestovo
- 19. 1. 2014 – kaplán Mútne
- 04. 7. 2017 – kaplán Hruštín
- 10. 7. 2018 – kaplán Liptovský Mikuláš
- 01. 7. 2020 – kaplán Markušovce

Odpust-sv. Klára, Liptovský Mikuláš

Foto: Anton Kulan

ADORÁCIA

PREHĽBENIE DUCHOVNÉHO ŽIVOTA

Medzinárodný eucharistický kongres v roku 2020, už 52. v poradí, sa mal uskutočniť v týždni od 13. do 20. septembra 2020 v Budapešti s mottom: „V tebe sú všetky moje pramene.“ (Ž 87,7).

Žiaľ, Svätá stolica 23. apríla 2020 oficiálne oznámila prostredníctvom vatikánskeho hovorcu, že: „Z dôvodu aktuálnej zdravotnej situácie a jej dôsledkov na pohyb a zhromažďovanie veriacich a pútnikov, Svätý Otec spolu s Pápežským výborom pre medzinárodné eucharistické kongresy a biskupským zborom Maďarska usúdil, že je potrebné posunúť 52. medzinárodný eucharistický kongres, pôvodne plánovaný v Budapešti v septembri 2020, na september 2021.

Foto: Peter Lazor

Povedzme si ešte v tejto súvislosti a k tejto téme, čo je adorácia. Latinské slovo adoratio sa prekladá ako úcta, poklona. Podľa Nicejsko-caríhradského vyznania viery adorácia patrí iba Bohu Stvoriteľovi, Výkupiteľovi a Posvätitelovi. Je náboženským postojom, ktorým človek vyjadruje svoju úplnú závislosť od Boha. Najčastejšími formami adorácie sú eucharistická adorácia ako forma meditatívnej modlitby – individuálnej alebo verejnej, a okrem toho ešte poznáme aj adoráciu pred krížom.

Mnohí si nachádzajú čas na poklonu pred Eucharistiou. Denne prichádzajú do kostola, aby pokľakli pred svätostánkom. V eucharistickom chlebe je prítomný sám Kristus, a preto rozjímajú o jeho láske, s ktorou sa za nich obetoval. Pripomína im lásku, ktorou ich miloval až tak, že za nich obetoval svoj život na kríži. A tejto Božej láske prinášajú svoj všedný deň, svoje radosti i starosti, svoje zranenia i sklamania. Každá vrúcna adorácia nám prináša odvážnejšie sa spoliehanie sa na Krista v každodennom poslaní, v rodine, v práci, v škole, na ulici. Iní, keď prechádzajú popri kostole, aspoň v duchu sa poklonia Spasiteľovi a na znak úcty zložia z hlavy svoj klobúk.

V mnohých kostoloch sa vystavuje sviatosť v monštrancii. Adorovať znamená, že hľadím na hostiu a verím, že je v nej sám Kristus. Keď mám pred očami premenený chlieb, začínam sa na svet pozeráť novými očami. Z hostie Kristus preniká svojou láskou celý svet a chce byť prítomný aj vo mne. Adorácia Eucharistie je liturgiou srdca. Je pokračovaním spoločnej

eucharistickej oslavy pri svätej omši. Máme nechať pôsobiť Ježiša v našich životoch, dovoliť mu, aby bol v nás a s nami. Budme „chodiacimi svätostánkami“, v ktorých Kristus môže prebývať a môže pôsobiť aj na ľudí okolo nás.

Uctievanie Eucharistie môže mať rôzne formy: napríklad vystavenie v bohato zdobenej monštrancii, s kadidlom, za určitých spevov i modlitieb a s požehnaním, alebo to môže byť tichá adorácia s použitím cibória. Svätostánok je miestom, stánkom a trónom Božím, kde Kristus skutočne medzi nami prebýva – rovnako v chudobnom drevenom kostolíku či v najhonosnejšom chráme.

Sv. Alfonz Mária de Liguori hovorí: „Medzi všetkými pobožnosťami je adorácia Ježiša v Eucharistii po sviatosťiach prvá, Bohu najmilšia a pre nás najužitečnejšia.“ – ak nie je kostol v našej blízkosti, môžeme tam vstúpiť duchovne. Ako hovorí apoštol Pavol, máme stále voľný prístup k Bohu. Stačí jediný vzlet mysle a sme na Božom srdci.

V 50. a 60. rokoch minulého storočia, v čase studenej vojny, zvykol americký arcibiskup, televízny a rozhlasový kazateľ Fulton Sheen hovoriť, že komunistické Rusko je ako kríž bez Krista a Amerika je ako Kristus bez kríža. Nezvíťazí ani obeta bez lásky, ani láska bez obety. Ani jedno nebude fungovať.

Ak túžime po hlbšej kontemplácii Kristovej tváre, jestvuje pre nás dostupný prostriedok – živý Pán v Eucharistii. Úcta a poklona – adorácia, môže v nás prehĺbiť prítomnosť nášho Pána. Využívajme

tieto duchovné prostriedky, ktoré sú stáročiami preverené a osvedčené. Ak Ježiš prisľúbil, že zostane s nami až do skončenia sveta, tak to zaiste platí aj o eucharistických spôsoboch. On ako živý Pán nás chce posilňovať na ceste k Otcovi. Nechajme sa viesť jeho Svätým Duchom. Možno nás to bude stať veľa a trvať dosť dlho, no o výsledku nepochybujem.

Štefan Saloka, farár

Foto: Peter Lazor

DUCHOVNÁ ZÁŠTITA

Je zrejme, že rod Máriássyovcov mal predovšetkým vo svojom rodinnom sídle v Markušovciach výrazný, či dokonca rozhodujúci vplyv. Väčšina Máriássyovcov sa v 17. a 18. storočí hlásila k Evanjelickej cirkvi. Patronátne a zemské právo na svojich panstvách mali aj nad Katolíckou cirkvou.

Podľa vizitácie Jána Sigraya v roku 1700 Máriássyovci neustále prenasledovali katolíckeho farára Juraja Augustíniho. Už vieme, že v I. tretine 18. storočia boli potomkovia Mikuláša Máriássyho horliví katolíci, obzvlášť synovia Wolfgang a Alexander. Kým mladší z nich zabezpečil svetskú stránku vybudovania oltára v Kostole sv. Michala Archanjela, starší Alexander sa postaral o jeho duchovnú obnovu.

Alexander Máriássy (*1686 – †1755) bol vychovaný jezuitmi, čo bolo v danom období ešte zárukou dobrého vzdelania a výchovy. Už M. Pajdušák vo svojej krátkej práci o histórii Markušoviec uvádza, že Alexander musel utiecť z domu, pretože jeho otec bol protestantom a pre syna si neželal katolícku výchovu, tobôž nie, aby sa dal na teologické štúdium. Preto Alexander údajne utiekol do Košíc, kde študoval pod záštitou spišského prepošta u jezuitov. Od roku 1703 študoval v Ríme, kde sa stal doktorom teológie a v roku 1713 bol vysvätený za kňaza. Od roku 1715 bol jágerským kanonikom a v roku 1729 bol vysvätený za kninského biskupa.

Často uvádzame, že v roku 1731 biskup Alexander Máriássy vysvätil barokový oltár v Mar-

kušovciach, ale zdá sa, že v tom čase sa na výrobe oltára ešte stále pracovalo v rezbárskej dielni. Avšak 6. júla 1731 osobne vykonal dedikáciu (zasvätenie) kostola k úcte sv. Michala Archanjela. Je pravdepodobné, že v uvedenom roku sa ešte len započali práce na barokovej prestavbe kostola.

Neskôr od roku 1741 bol opäť v opátstve Tapolca a v roku 1745 ho Mária Terézia vymenovala za spišského prepošta. V Dóme sv. Alžbety sa dokonca v minulosti nachádzala Alexandrova biskupská palica s erbom Máriássyovcov.

Ako spišský prepošt stál pri vysvätení mnohých ďalších

kostolov na Spiši. Medzi také patrila aj kostol v Spišskom Štvrtku, ktorý vysvätil po prestavbe z roku 1735. K vysväteniu došlo 1. októbra 1747, pričom v danej dobe bola v Spišskom Štvrtku zhotovená dvojité krypta pre pochovávanie rehoľníkov, ale aj dobrodincov samotného kláštora.

Rovnako tak na mieste pôvodného gotického špitálskeho kostola v Levoči, označovaného za jeden z najstarších kostolov na Spiši, položil v roku 1748 biskup Alexander Máriássy základný kameň nového barokového kostola s kláštorom, ktorý dnes slúži reholi minoritov.

Na máriássyovských majetkoch Alexander požehnal dňa 25. novembra v roku 1749 zvony v kostole v Gelnici, kde hlavný zvon je zasvätený Nanebovzatiu Panny Márie, druhý sv. Kataríny, tretí sv. Klimentovi, štvrtý sv. Jánovi Nepomuckému a piaty sv. Barbore.

Konečnej prestavby markušovského kostola sa však ani jeden z bratov zrejme nedožil. Alexander Máriássy totiž umrel v roku 1755. Avšak kostol sa naďalej zveľaďoval a patronát nad úpravou markušovského bohostánku prevzal do rúk – ako inak – ďalší z Máriássyovcov.

Miroslava Lazníková, historička

Zdroj foto: http://npg.hu/images/jcollection/mariassy_sandor_iii.png

Bibliografia: BIZONOVÁ, Monika: Dejiny a pôsobenie františkánov – minoritov na území Spiša Historia Ecclesiastica, VI, 2015, 2.; JANOVSÁ, Magdaléna: Farský kostol v Gelnici z pohľadu nových výskumov. In: Najnovšie poznatky z výskumov stredovekých pamiatok na Gotickú cestu - Zborník Gotická cesta 2/2016.; MÁRIÁSSY, Peter. X. storočí rodu Máriássy. Košice : Harlequin, 2006.; PAJDUŠÁK, Matúš. Markušovce. Nástin dejepisný. Kežmarok : Pavel Sauter, 1923.

ŠOMRANIE

Niekedy sa z nás ozýva tichým hundraním popod nos, inokedy si od srdca zašomreme na všetky životné trápenia v spoločnosti priateľov.

Nehľadáme riešenie a chceme ventilovať svoje emócie.

Je šomranie naozaj také neškodné?

Nenápadne sa nám vkradne do života ešte skôr, ako sa naučíme rozprávať. Počúvame ho všade okolo seba a radi sa zapojíme, pretože spoločne si zašomrať na všetko, čo nás irituje, je v istom zmysle prejavom porozumenia a spolupatričnosti. Zároveň ide o zameranie sa na negatívne stránky nášho života a o posilňovanie negatívneho pohľadu na svet, ktorý nám pripadá nespravodlivý, nevypočítateľný a nebezpečný. A práve v tom je nebezpečenstvo šomrania. Podľa jeho frekvencie sa šomrajúci delia do dvoch skupín – na chronických a na impulzívnych.

MOHLO BY TO BYŤ LEPŠIE

Prvú skupinu šomrajúcich len tak niečo nepoteší. V podstate nič a nikto nie je tak dobrý, aby sa nedalo nájsť zopár výhrad. Ide o chronické šomranie, ktoré obvykle začína vetu spojkou „ale“. Takýto šomrajúci človek má tendenciu opakovať sa vracáť k problémom alebo udalostiam a zakaždým na nich dokáže nájsť nové chyby. Na základe opakovaného procesu sa menia štruktúry mozgu a hoci sa pôvodne mohol zaoberať naozaj nepríjemnými situáciami, postupne šomre na všetko, bez ohľadu na to, či ide o niečo negatív-

ne alebo pozitívne. Šomre na počasie, na svoju rodinu, na cudzích ľudí, na prácu, na prílišný hluk i na prílišné ticho. Často si sám v šomraní protirečí, podľa aktuálnej nálady.

NIE JE TO FÉR

Druhá skupina šomrajúcich ľudí sa nenaučila spracovávať svoje emócie inak ako šomraním, ktoré má o niečo agresívnejší podtón. Vyjadruje tak svoju emocionálnu nespokojnosť a je zamerané na človeka samotného, na nespravodlivé okolnosti, ktorým musí čeliť. Vyjadrením hnevu, frustrácie alebo sklamaní sa snažia prilákať pozornosť svojho okolia a vyvolať súcit. Vyrozprávať svoje problémy a uvažovať o nich spoločne s blízkymi je jednou z najlepších foriem vzájomnej opory. Musíme však myslieť aj na to, že šomranie dokáže zmeniť náladu všetkých zúčastnených – u šomrajúceho posilňuje hnev a u poslucháčov môže preklopiť veselú i neutrálnu náladu do negatívnej.

ČO HOVORÍME, KEĎ ŠOMREME?

Aj šomranie je možné použiť pozitívne, stačí ho premeniť na konštruktívny nástroj. Je skvelým indikátorom oblastí,

v ktorých cítime nepokoj a nemáme ich prispôsobené svojim vlastným potrebám. Sú pre nás také dôležité, že o nich, často mimovoľne, hovoríme nahlas. A aj napriek tomu si ich sami nevšímame.

Prvým krokom na ceste k zmene je uvedomiť si, čo konkrétne nám prekáža. Po tom, ako svoj problém pomenujeme, môžeme ho predniesť aj iným ľuďom, ale iba ak sme ochotní vypočuť si ich rady alebo nápaďy, ako by sa dal vyriešiť. Pokiaľ sa obávame, že nám neporozumejú, obráťme sa najskôr na knihy, odborné články alebo voľne dostupné prednášky. Ďalším krokom je aktívna sebakontrola pri rozhovoroch s ľuďmi. Šomranie sa nedá vypnúť gombíkom ako televízor, ale môžeme si sami stanoviť výzvu, že sa vyhneme opisovaniu problémov a nepríjemností, ktoré v podstate nechceme vyriešiť, alebo ich riešenie nie je v našich silách (počasie skutočne nikto z nás neovláda).

Šomrať vieme aj sami pre seba, čím sa podporujeme v negatívnom naladení. Pre takéto chvíle by sme mali mať pripravený zoznam príjemných aktivít, ktoré náš mozog zamestnávajú produktívnejšie. Rozptýlenie je niekedy najúčinnejším spôsobom, ako sa vyhnúť prílišnému premýšľaniu. *Vhodným spôsobom je aj návrat z negatívnych myšlienok do reality, ktorá nás obklopuje. Môžeme napríklad pomenovať tri veci, ktoré sú na mieste, kde sa nachádzame, tri veci, ktoré počujeme a tri veci, ktoré cítime hmatom. Nedovoľme tak myslieť unikať do minulosti a do budúcnosti, ale zameriame pozornosť na to, čo je tu a teraz.*

Zuzana Klučárová, psychologička

BOHU VĎAKA

Týmito slovami končíme každú svätú omšu. Ďakujeme Pánovi za požehnanie, ktoré nám dáva do našich dní a taktiež za možnosť byť na svätej omši, prijímať jeho slovo a jeho presväté telo a krv.

Vďaka patrí určite aj kňazom, ktorí nielen slúžia svätú omšu, ale sú aj ochotní byť tu pre nás, keď to potrebujeme. Toto je jeden z momentov, kedy prejavujeme vďaku.

Z FILIÁLKY TEPLIČKA

No zamysleli ste sa už niekedy nad tým, koľkokrát denne použijete slová vďačnosti? Už od viacerých starších ľudí som počula, že ďakujú Pánu Bohu za každé ráno, do ktorého sa prebudili, pretože to nie je samozrejmosť. A je to veru tak. Nie je nič krajšie, ako začať deň modlitbou, nielen poprosiť Pána Ježiša o posilu do daného dňa, ale aj poďakovať sa mu za noc, za pokojný spánok a za dar nového dňa, v ktorom sú poprepletané rôznorodé situácie a možnosti.

Väčšina našich dní je spojená s prácou. Keď sa nad tým zamyslím, tak mnohokrát počujem slová hundraňa, šomrania a nespokojnosti týkajúce sa pracovnej pozície a podmienok. Každá práca nesie v sebe určitú dávku náročnosti. Nemyslím si, že existuje dokonalá práca. Avšak ak vykonávame prácu s láskou a vedomím, že týmto spôsobom môžeme niekomu pomôcť, tak sa negatívne emócie postupne vytrácajú a v nás sa zrazu objaví pocit radosti a vďačnosti. Vďaka za to, že môžeme byť užitočným človekom a že moja práca má zmysel.

Podobné slová zaznievajú aj z úst školákov. „Zas musím ísť do školy, mne sa nechce. Prečo musela vyvolať práve mňa? Prečo dala v tej písomke také ťažké otázky?“ A podobne. Ved' to poznáme. V čase, keď nás celosvetová situácia zastavila, si aj tí najmenší uvedomili, ako veľmi im chýba škola. A že radšej by boli v nej, tešili sa zo stretnutí so svojimi spolužiakmi a nemuseli byť už viac samoukami. Niekedy musí prísť aj takáto situácia, aby sme si uvedomili, že to, čo máme, je pre nás prospešné a že to nemáme

brať ako samozrejmosť. A práve preto by sme mali byť vďační za to, čo je súčasťou nášho každodenného života.

V rámci nášho dňa sa stretáme aj s našou rodinou, priateľmi, kolegami, ľuďmi, na ktorých nám záleží a ktorých máme radi. Dar priateľstva a lásky je nevšedným darom, je to priam neoceniteľný poklad. A čo s týmto pokladom? Ďakovať zaň a starať sa o neho. Koľkokrát nám dobre padne, ak nás niekto milo prekvapí nejakým skutkom alebo darčekom. My mu za to automaticky poďakujeme. No v tej chvíli, alebo na konci dňa, je dôležité poďakovať aj Pánu Bohu za týchto neobyčajných ľudí, pretože oni sú pre nás skutočnou hodnotou. Vďaka za takýto poklad by sa mala objavovať každý deň.

Niekedy sa počas dňa vyskytnú aj neočakávané záležitosti, na ktoré sme neboli pripravení. Môžu to byť pozitívne, negatívne, ale aj šokujúce situácie. Nie vždy sa nám podarí správne zareagovať. Obzvlášť ak ide o niečo, čo sa nás bytostne dotýka. No platí jedno pravidlo, a síce, že každá situácia a nová skúsenosť nás niekam posunie. Aj vtedy by sme mali byť vďační. Ťažko sa ďakuje, ak

má človek slzy v očiach a bolesť v srdci zo straty blízkeho, alebo inej formy utrpenia a ublíženia. No vedomie, že ani v takýchto chvíľach nie sme sami, že je s nami Najvyšší Kráľ, pre ktorého sme cenní a ktorý nás neopustí, by nás malo viesť k slovám vďačnosti. Ved' predsa aj v knihe proroka Izaiáša sa píše: „Ja nezabudnem na teba.“ A to by v nás malo vzbudiť pocit uistenia.

Na sklonku dňa si pri rekapitulácii uvedomíme, v koľkých situáciách nám pomohol Pán Boh (tie už hotovým zázrakom (áno, tie sa naozaj dejú), alebo prostredníctvom iných ľudí, ktorých nám poslal do cesty).

V čase, keď sa mnohé veci zastavili, sme si uvedomili, čo všetko máme a za čo všetko máme viac ďakovať. Ak už počas dňa nenájdeme mnoho príležitostí, za čo sa poďakovať Pánu Bohu, aj tak ďakujeme, lebo Pán je dobrý, jeho milosrdenstvo trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie. (Ž 100, 5). Kde je vďaka, tam už niet viac šomrania. Namiesto toho nastupuje radosť. A tak nám všetkým prajem, aby z nás boli vďační ľudia, pretože vďačný človek = radostný človek.

Jana Bučáková, Teplička

Foto: Peter Lazor

PIETA, PIETNE MIESTO

Pieta sa u väčšiny ľudí spája s Michelangelom a jeho famóznym dielom, ktoré nájdeme v chráme sv. Petra v Ríme. Neveľké dielo v porovnaní s kolosálnymi rozmermi ostatných artefaktov v chráme svojou precíznosťou a dokonalosťou udivuje každého návštevníka. Sála z neho neskutočná bolesť, láska, ale i nádej. Človek stojí v nemom úžase, akékoľvek slová sú úplne zbytočné.

Slovo pieta označuje zbožnú úctu, bázeň. Má byť prejavom nášho vzťahu k Bohu, Eucharistii, k Svätému písmu, ale aj ku kostolu či krížu. Cintorín tiež vždy bol a aj v budúcnosti by mal byť pre nás pietnym a posvätným miestom. Každý z nás tam má niekoho blízkeho, ktorý v nádeji čaká na vzkriesenie a pre väčšinu je miestom, kde po smrti zložíme svoje kosti. Pietne miesto by mala sprevádzať naša úcta, vďaka, ticho, modlitby, spomienky. Je samozrejmé, že aj vonkajšok má korešpondovať s našimi vnútornými postojmi. Pieta, pietne miesto a neporiadok by sa mali navzájom vylučovať.

REALITA NAŠICH CINTORÍNŮV

Výber pohrebného miesta v Markušovciach je v kompetencii obecného úradu a v poslednom čase je terčom ostrej kritiky zo strany občanov. Neprejavuje žiadne známky plánu, vízie či línie. **Chcem aj touto cestou poprosiť vedenie obecného úradu a poslancov o prerokovanie problému a prijatie vhodného riešenia.**

Pohľad na markušovský cintorín zo západu nie je nijako vábivý. Dva veľkokapacitné kontajnery s permanentným neporiadkom okolo nich, kopy hliny a rôzneho biologického odpadu pripomínajú skôr smetisko. Cintoríny sú všeobecne v súčasnosti miestom tvorby enormného množstva najmä ťažko rozložiteľného odpadu. **Prehnaná umelohmotná výzdoba našich hrobov a pravidelné vetry spôsobujú neporiadok po celej ploche cintorína.** Čoraz viac toho dovážame takmer cez polovicu zemegule, väčšinou z Číny. Uvedomme si, že základnou surovinou pri výrobe plastov je ropa, ktorej zásoby sú neobnoviteľné a do značnej miery vyčerpané. Alternatívne riešenia jej náhrady sú nedostatočné a už v blízkej budúcnosti môže chýbať.

Žijeme v dobe, keď si aj obyčajný človek uvedomuje nezvratné zmeny nášho životného prostredia. Vedci bijú na poplach a vyzývajú k zodpovednému správaniu každého z nás, aby sme tieto nepriaznivé dôsledky v maximálnej miere spomalili. Nepamätám si presne, kedy sa na cintorínoch objavili prvé kontajnery, ale určite viem, že predchádzajúce generácie ich tam nepotrebovali. Počas leta kvitli na hroboch trvalky alebo letničky. V čase „dušičiek“ sa hroby zdobili vencami z čečiny s kvetmi z krepového papiera, ktoré si naše mamy vyrobili samy. Pri modlitbe do zeme pichli a zapálili sviečky. Jediným odpadom boli tenké drôtky, ktorými boli pripevnené kvety na vence.

AKO ZLEPŠIŤ SITUÁCIU?

Robíme zásadnú chybu, keď si myslíme, že za vzniknutý stav nemôžeme. Dnešná situácia na cintorínoch je vizitkou nás všetkých a prehodnotením svojich postojov ju môžeme meniť k lepšiemu. Nečakajme na zákony, nariadenia, zákazy alebo príkazy. Aké máme možnosti?

1. Minimalizovať množstvo umelých kvetov, vencov, kytíc, ale aj kahancov na hroboch, s výnimkou novembrovej oktávy. Porozmýšľať nad ich opätovným použitím. Znížený dopyt sa zákonite musí prejavíť v zníženej výrobe.
2. Vzniknutý odpad triediť podľa možnosti aj doma, kde je zabezpečený pravidelný odvoz najmä plastov, ale aj priamo na cintoríne.
3. Akúkoľvek prebytočnú zeminu neodkladne odviezť z priestorov cintorína.
4. Za výzdobu a úpravu okolia hlavného kríža určiť zodpovedné osoby. Ostatní sa tam kedykoľvek môžu pomodliť a poďakovať pri zapálenej sviečke.
5. Upratať aj širšie okolie hrobu, pohodené obaly zo sviečok, rozbité kahance, poletujúce celofánové obaly.

Som si vedomá toho, že nie všetci čitatelia sa s mojou výzvou stotožnia. **Nehľadáme dôvody, prečo sa to nedá, ale rozmyšľajme nad tým, čo môžeme urobiť alebo zmeniť ja.** Dúfam, že sa nájdu takí, ktorí moje myšlienky podporia a prídu s novými nápadmi a riešeniami na zlepšenie situácie.

Monika Hamráková

Fotky: Peter Lazor

RENOVÁCIA A ÚPRAVY INTERIÉRU KOSTOLA V TEPLIČKE

Niektoré úpravy interiérov kostolov sa realizujú raz za generáciu, prípadne za viac rokov. Vo filiálnom kostole v Tepličke sa takéto práce spravili aj v posledných týždňoch.

Po osadení zreštaurovaného barokového oltára Svätej rodiny v Tepličke začiatkom marca tohto roku sa ďalej pokračovalo v renovácii a dôležitých úpravách interiéru kostola. Využili sme čas, keď boli zakázané sväté omše s účasťou veriacich.

Práce sa začali hneď po Veľkej noci a prebiehali so súhlasom p. farára Štefana Saloku (denne od utorka 14. apríla 2020) a zrealizovali sa podľa usmernení Krajského pamiatkového úradu v Košiciach. Ten vo svojom rozhodnutí zo dňa 4. apríla 2019

o. i. konštatoval, že keďže kostol Narodenia Panny Márie je Národnou kultúrnou pamiatkou (NKP), je potrebné rešpektovať podmienku, kde je zadefinovaná základná ochrana NKP podľa § 27 pamiatkového zákona. Z jej obsahu vyplýva, že pri realizácii úprav interiéru musia byť vykonané len také zásahy, ktoré neohrozia, nepoškodia, alebo iným spôsobom nezničia pamiatkové architektonické a umelecké hodnoty NKP. Celý priebeh úpravy interiéru bol vykonaný pod dohľadom správneho orgánu podľa § 32 odseku 13 pamiatkového zákona.

PRIEBEH ÚPRAV INTERIÉRU KOSTOLA

Najprv sa rozobrali lavice v južnej lodi kostola. Keďže boli poškodené aj trámy, tie sa vymenili a do nich boli osadené lavice a pripevnená nová podlaha (palubovka). Tieto práce realizoval p. Michal Lipťai s pomocníkmi.

Ďalej sa vymenila poškodená dlažba i podlaha. Kamenný bohostánok sa vybral z pôvodného miesta a osadil do piliera v južnej lodi kostola. Keďže tento bohostánok sa bude používať vždy len dva dni v roku, pred Veľkou nocou, v ostatnom čase bude prekrytý obrazom Božieho milosrden-

pokračovanie na strane 14

RENOVÁCIA A ÚPRAVY INTERIÉRU KOSTOLA V TEPLIČKE

pokračovanie zo strany 12

stva s novým rámom, ktorý sa vyrába v týchto dňoch. Firma zo Spišského Podhradia vyrobila a osadila kamenné podstavce pod sochy Panny Márie, sv. Jozefa, sv. Antona, sv. Terézie, sv. Jána Pavla II. a aj do presbytéria. Zároveň sa väčšia časť interiéru kostola vymaľovala a boli nalakované lavice na chóre i v celom kostole. Tieto práce realizoval p. Štefan Holečko so synmi. Elektroinštalačné práce vykonal p. Miroslav Borženský.

20. apríla 2020 reštaurátor Mgr. art. Martin Kukura z Levoče spolu s pomocníkmi preložili a umiestnili bočný oltár (reštaurovaný v roku 2014, na ktorom bola doteraz socha Božského Srdca Ježišovho) zo severnej steny do presbytéria. Na tento oltár bola umiestnená pozlátená gotická socha Panny Márie s Ježiškom. Do presbytéria bol tiež premiestnený obraz modliaceho sa Ježiša v Getsemanskej záhrade a kríž.

Pán Ambróz Smotrila zreštauroval rám obrazu sv. Juraja a obnovil procesiové sochy Pána Ježiša a Panny Márie s podstavcami. Treba ešte podotknúť, že sa ešte v súčasnosti pracuje na výrobe menzy bočného oltára Božského Srdca v severnej lodi kostola.

Pri rôznych prácach počas celého priebehu úprav interiéru kostola boli nápomocní členovia hospodárskej rady: p. Dušan Pavlík, p. Vladimír Gbúr, p. Jozef Sendrej a na niektorých prácach sa podieľal aj p. Ladislav Zekucia, člen HR, a p. kostolník Pavol Dzimko. Počas prebiehajúcich prác priebežne kostol upratovala najmä p. Mária Koňaková, členka HR, ktorej niekedy bola nápomocná p. Mária Lačná a v posledný deň veľkého upratovania sa ešte pridalo pár žien a dievčat.

Takmer všetky práce na obnove chrámu sa symbolicky ukončili v piatok 24. apríla 2020 na deň sv. Juraja, niekdajšieho patróna kostola, a upratovalo sa 25. apríla 2020, presne v deň, keď sa pred 22 rokmi v roku 1998 konala konsekrácia tunajšieho kostola v Tepličke, kedy sa realizovali väčšie opravy interiéru i exteriéru kostola.

Všetkým veriacim z Tepličky a dobrodincom patrí veľká vďaka, lebo bez ich milodarov by sa toto dielo nedalo uskutočniť. Ľudia aj v minulosti, v oveľa horšej ekonomickej situácii, zveľaďovali a financiami podporovali náš Boží chrám, aby ho ako dedičstvo viery po stáročia odovzdávali novým generáciám. Je dobré, že aj my, súčasní veriaci, terajšou, ale aj predošlými obnovami nášho chrámu, naplníme ich odkaz a naším úsilím a obetami ho chceme zanechať pre nasledujúce generácie.

Text a fotky: Jozef Sendrej, Teplička

LITÁNIE. PROSBA. MODLITBA

Litánie sú veľmi starou formou rezponzóriovej modlitby skladajúcej sa z krátkych zvolaní (invokácií), ktoré predspieva prednášajúci, prípadne organista, a z odpovedí ostatných. Odpovede sú prejavom skrúšeného a pokorného srdca prosiaceho človeka. Litánie majú najčastejšie podobu prosebnej modlitby a sú veľmi obľúbenou súkromnou modlitbou. Vytvorenie spoločenstva pri tejto modlitbe však umocňuje a zosilňuje vieru, úmysel modliacich sa.

Foto: Peter Lazor

Slovo litánie je odvodené z gréckeho slova litaneia, ktorého základ tvorí lité – prosba, modlitba. Slovesá odvodené od tohto slova majú význam úpenlivo prosiť o odpustenie, zľutovanie, či vyprosiť si niečo, alebo aj vyzývať. Poznanie etymologického základu slova litánie nám pomáha pochopiť zmysel tejto vzácnej modlitby. Litánie sú súčasťou ľudovej zbožnosti. Prvé informácie o litániách k svätým na kresťanskom Východe pochádzajú z konca 5. storočia, na Západe zo 7. storočia. Cirkev však poznala modlitbu k svätým omnoho skôr, už od prvých kresťanských mučeníkov. (Zdroj: www.katolickenoviny.sk)

V mesiacoch máj a jún sa stáva táto modlitba intenzívnejšou súčasťou našich dní a liturgie. Práve mesiac máj zasväcujeme Božej Matke a prostredníctvom modlitby litánií viac premýšľame nad tajomstvami spásy a nad milosťami naplnenou Pannou Máriou, ktorej patria tituly Matka, Panna, Kráľovná a Pomocnica. V mesiaci jún sa naša pozornosť obracia na zranené a oslávnené Božské Srdce Ježišovo. V Ježišovom srdci nachádzame ohnisko lásky, života a viery.

Litánie k jednotlivým svätým nám vyzdvihujú čnosť a život daného svätca. Jednotlivé invokácie ponúkajú príklad horlivého života človeka žijúceho s Kristom a pre Krista. V pamäti nech ostávajú invokácie, ktoré spievame v litániách Sv. Otca Jána Pavla II., v litániách k sv. Cyrilovi a Metodovi, či v litániách k sv. Tadeášovi, ktoré ho prosíme o pomoc v súžení.

Prosme nielen o pomoc, ale túžme po pokore, oslobodení. Myslime na ťažko chorého, na duše v očistci, na zomrelých. Nech je nám práve táto forma modlitby prostriedkom k prehĺbeniu našej viery.

Baránok Boží, zmiluj sa nad nami, vyslyš nás a daruj nám svoj pokoj.

Marianna Sečková

ŽIŤ PRE DRUHÝCH

Príchod leta v nás vyvoláva pocit voľna a oddychu, je to čas dovolení, prázdnin, zájazdov, túr, návštev pútnických miest. Tohtoročné leto je nejaké štrbavé, čoskoro začína júl a vonku viac prší, než svieti slniečko, skoro stále je zamračené a k tomu fúka vietor. Dúfajme, že sa ešte vyčasí.

Na východnom Slovensku leto začína púťou na Levočskú horu, kde v živej prírode, na samom vrchu Mariánskej hory (760,5 m n. m.), stojí chrám – bazilika. Vždy v prvý júlový víkend z príležitosti sviatku Navštívenia Panny Márie (2. 7.), ktorému je bazilika zasvätená, putujú veľké davy ľudí. Každoročne príde na púť, ktorá trvá týždeň, okolo pol milióna mariánskych pútnikov.

Pre šírenie ochorenia COVID-19 sú z hygienických a preventívnych dôvodov zakázané veľké hromadné podujatia. „Najväčšiu slovenskú púť v tomto roku neusporiadame. K takémuto rozhodnutiu nás viedla v prvom rade zodpovednosť za zdravie ľudí,“ píše biskup Sečka. „*Mariánsku horu, samozrejme, môžeme navštíviť, no pri zachovaní všetkých nariadení a pravidiel, ktoré budú v tom čase platné,*“ uviedol biskup Sečka. (Zdroj: Informačná kancelária mesta Levoča)

Príbeh o návšteve Panny Márie u svojej staršej príbuznej Alžbety poznáme. Alžbeta čaká dieťa a je už v šiestom mesiaci. A tak Panna Mária, ktorá práve Božím pôsobením počala

Ježiša, rýchlo odchádza z Nazareta v Galilei do hornatého kraja Judey, aby navštívila svoju príbuznú. Uvedomuje si, že táto budúca matka potrebuje pomoc, potrebuje službu, preto sa ponáhľa. Okrem toho sa túži podeliť o radostné tajomstvo, ktoré spája obe ženy. Ona je požehnaná a plná milosti, a tak všetko, čo robí, dostáva vyšší zmysel. Toto stretnutie sa nesie v znamení lásky a viery.

Panna Mária je blahoslavená, je ovocím viery. Ľudia, ktorí žijú Božiu lásku, majú dar reči Ducha Svätého a ich reč sa dotýka srdca trpiaceho, potešuje mu dušu a dodáva tak trpiacemu silu, nádej, pokoj. Viera je živéná dobročinnou láskou. Tak ako Mária, keď sa vydala na cestu a má starosti najprv o druhých, nie o seba. Takto vyzerá pravá láska, jednoduchý skutok lásky k blížnemu je ovocím Božej lásky.

Máriina návšteva je vzorom pre naše stretnutia s ľuďmi. Stačí len náš úprimný pozdrav, ktorým vstúpime do srdca druhého človeka. Tento sviatok naznačuje, že ak sa má naše stretnutie s druhými ľuďmi stať požehnaním, tak mu-

síme byť aj my tými, ktorí neprinášajú len seba, ale aj nezištnú pomoc a Božie slovo, z ktorého vyžaruje Duch Svätý. Človek je stvorený na Boží obraz, má žiť tajomstvo Lásky, ktorá miluje, aj keď trpí. Má milovať nielen svoje deti, bez ohľadu na zásluhy, lebo sú to Božie deti, tak ako aj my. Človek je predurčený konať dobro a prinášať dobré plody, ovocie.

V chválospeve Mária vyslovila radosť, poníženosť a vďačnosť Bohu za všetkých vykúpených ľudí. Tento sviatok Navštívenia Panny Márie nám poukazuje na jej silu a vieru, ktorú potrebujeme aj my. Všemohúci a večný Bože, daj, aby sme aj my tak ochotne počúvali vnuknutia Ducha Svätého ako Panna Mária a plnili tvoju vôľu. A ty, Preblaho-slavená Panna Mária, prosíme, navštív aj nás, vojdí do našich príbytkov, prines nám útechu, povzbudenie a pomoc v našich životoch. Hoci sme nemohli stáť na Mariánskej hore s tisíckami veriacich, ako sme zvyknutí, predsa prostredníctvom slávenia svätej omše v miestnych kostoloch sme sa duchovne spojili s levočskou Pannou Máriou.

Renáta Regecová

*Vchod do markušovského kostola.
Fotky: Peter Lazor*

UPRACME DO HĽBKY

Foto: Peter Lazor

V súčasnosti sa pod vplyvom civilizačných chorôb apeluje na ochranu životného prostredia. My nedokážeme robiť veľké zmeny, ktoré sú na politikoch a vládcach tohto sveta. Môžeme pomôcť v malom, a tak byť užitočnou mikrosúčasťou ekologického správania.

Čo keby sme začali s upratovaním detskej izby? Tú možno upratujeme s deťmi najneradšej. Na internete je mnoho rád, ako zapojiť deti do upratovania, ako im túto činnosť spestriť. Iste mi dáte za pravdu, že hračiek je veľa a je potrebné ich pretriediť, vyhádzať nepotrebné, poškodené. Aby naše upratovanie bolo ekologické, záleží nám na triedení odpadu. A aby bolo ekologické pre dušu našu a dušu našich detí, čaká nás ťažšie triedenie okultistických hračiek. Je množstvo hračiek, ktoré číhajú na to najcitlivejšie – duše našich detí. Nedokážeme pomenovať všetky nebezpečné hračky, ale aspoň niektoré:

- „Bojové“ hračky – pištoly, meče, dýky či rovnako celé vojenské, policajné alebo bojové sety, tiež rôzni bojovníci a príšery, z ktorých „nesrší“ nič dobré. Chlapci sa radi hrajú na vojakov alebo bojovníkov, vychádza to z ich prirodzenosti. Buďme ale obozretní, tieto hračky môžu v deťoch podporovať agresivitu a násilnícke správanie. Iste, neznamená to, že všetci chlapci, ktorí sa v detstve hrajú s takýmito hračkami, budú neskôr vo svojom živote násilníkmi a zločincami. Je potrebná triezvosť a rodičovská intuícia.
- Bábika Barbie – existuje s koníkom, tehotná s bruškom, z ktorého možno vybrať bábätko, inej sa dá meniť farba vlasov, oblečenie... Táto dokonale „krásna“ a štíhla bábika môže podľa odborníkov v sebe skrývať riziko. Dievčatká, ktoré prepadnú kúzlu bábiky Barbie nedokážu prijať vlastnú prirodzenosť a môžu sa ľahšie stať obeťami porúch príjmu potravy, najmä anorexie a bulímie. I dospelé ženy sú dokonca ochotné podstúpiť zložité chirurgické zákroky, aby sa svojmu „Barbie“ ideálu krásy čo najviac pripodobnili.

- Symboly diabla – drak, had, čert, upír, smrčka, duchovia, príšery (monster), zombie, temní komiksoví hrdinovia (Spiderman, Batman, Superman, Star Wars.), mimoni, pokémoni.
- Čarodejníci – služobníci diabla.
- Jednorožec (unicorn) – symbol New age a Antikrista.
- Gormiti – neporaziteľní vládcovia živlov, boli zrodení z útroby zeme z vôle Mugora – Pána Zla, slúži pánovi podsvetia, boj sa vedie prostredníctvom mágie.
- Temné kráľovstvá v knihách – zobrazujú peklo.
- Spinner fidget – deti pohybom hračky nevedomky vytvárajú znak diabla – tri šestky.
- Symboly a hračky Hello Kitty – Firma Sanrio, produkuje Hello Kitty, spolupracuje so skupinou KISS – americkou rockovou kapelou, ktorá je známa vzývaním satana. Hello Kitty je aj značkou porno obchodu.
- Satan, ktorý často býva povýšený na kladného hrdinu, má byť dieťaťu malým priateľom, maskotom (milý čertík, milá čarodejnica). Vyzerá veselo, usmievavo. Účelom je, aby deti nemali z neho strach.
- Knihy s témou čarodejníctva, mágie (topka je Harry Potter) a upírov.

Iste, nezabráname, aby sa naše deti s týmito hračkami či knihami (je ich omnoho viac, než sme zaregistrovali v článku) nestretli a nepohrali sa, ale vieme triedením nevhodných hračiek tomu zamedziť a tiež veríme, že naše modlitby a zasväcovanie našich detí Božskému Srdcu, Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, Božiemu milosrdenstvu je účinné a dokáže ochrániť to najdrahšie, čo nám Boh dal, naše deti, pred nebezpečenstvami Zlého.

Adriana Lazorová

Spracované podľa: <https://forum.zdravie.sk/2500118/okultna-detska-literatura-a-hracky>
<http://www.pallotini-pastorace.cz/sites/default/files/custom/>

MILÉ DIEVČATÁ A CHLAPCI!

Máte radi nové veci, nové oblečenia, hračky, hry? Viem, že áno. Priznávam, aj mne robí radosť, keď sa môžem pochváliť niečím pekným, novým. Nuž, ale nepoteším vás. Čo sa týka ochrany prírody a životného prostredia, každá nová kúpená vec jej, a tým aj nám, môže ublížiť. Kúpou novej veci totiž zväčša vždy vytvárame odpad, ktorý je škodlivý. Raz sa oblečenie obnosí, zničí a my ho vyhodíme. S hračkami a ostatnými maličkosťami či „veličkosťami“ je to podobné. Áno, áno. Máte pravdu, veď nemôžeme chodiť nahí. Ale je isté, čo môžeme. Môžeme mať namiesto desať kusov tričiek, aj len päť alebo sedem. Namiesto troch stavebníc jednu. Namiesto dvadsať plyšákov – troch alebo piatich.

Okrem toho, nie vždy musíme kupovať nové veci. Sú ľudia, ktorí radi veci, z ktorých ich deti vyrástli, podarujú. Budme vďační, keď sa i k nám takáto veci dostanú. Alebo sa dajú takáto použité veci kúpiť v bazári či second hande. Vrať sa, že dávame týmto veciam

„druhá šancu“ a čo je dôležité, nemusíme kúpiť nové.

Počula som, že aj medzi vami sú takí, ktorí občas upracujú izbičku, vyberú niekoľko hračiek a potom ich podarujú iným deťom – možno chudobnejším, opustenejším. Je to veľmi pekné a aj ekologické (teda prírode pomáhajúce) gesto.

Opäť nerada pripomínam, ale máme okolo seba tiež veľmi veľa elektronických zariadení – televízorov, notebookov, mobilov. Ak chceme pomôcť prírode, nekupujme ich veľa a nepoužívajme často. Čo ešte môže pomôcť prírode? Nepredať sa, kde sa dá, chodiť pešo alebo na bicykli, používať radšej vlaky a hromadné dopravné prostriedky namiesto áut, používať radšej tašky z látky ako igelitové, kupovať menej, viac pestovať ovocie či zeleninu v záhradke, alebo kupovať potraviny vyprodukované v našej krajine. Iste poznáte aj vy rôzne tipy a rady, ktoré sú nápomocné životnému prostrediu. Tak ich skúsme začať dodržiavať. Keď chceme byť zdraví my, musí byť v prvom rade zdravá príroda.

Ja ešte pridávam **tipy na ekologické balenie darčiekov:**

- ozdobiť papierové vrecká na desiatu na menšie darčekom (knižky, šperky, kozmetika);
- škatuľky a použité papieře – darček vložíme do škatuľky, papierom ju obalíme, previažeme špagátom, na papier môžeme niečo pekné napísať;
- netradičné, ale tiež pekne pôsobiace sú darčekom zabalené v novinovom papieri;
- zoberte kus látky, najlepšie v tvare štvorca, položte naň vec, ktorú chcete zabaliť. Zložte dve protiľahlé strany k sebe a zvyšné dve spolu zviažte do pekného uzla.

Poznáte aj vy nejaké dobré rady na ochranu prírody? Poteší nás, ak nám napíšete a my budeme môcť tieto rady uverejniť.

Tip pre vás: Chodte do prírody, ľahnite si do trávy a pozorujte okolie. Potom nám nakreslite, čo ste videli. Veľmi sa potešíme, keď váš obrázok budeme môcť uverejniť.

Adriana Lazorová

OPRAVA STRECHY NA FARSKEJ BUDOVE

Foto: Peter Lazor

JED SEBALÚTOSTI

Sebalútosť dokáže byť v miernej podobe prospešná. V mnohých prípadoch môže slúžiť ako kompenzácia bolesti. Takýto praktický mechanizmus však predstavuje chodenie po tenkom ľade. Pri prehnanej sebalúťosti človek ľahko skĺzne do začarovaného kruhu demotivácie a negatívosti s príchutou pasívnosti, ktorý však takému jedincovi v konečnom dôsledku často vyhovuje. Čo znamená jed sebalúťosti a prečo pôsobí komfortne, hoci spôsobuje neduhu v živote?

Od mladého veku sa snažíme dávať našim aktivitám zmysel v presvedčení, že všetko naše úsilie sa uberá k istému cieľu. Nie sme však jediní, ktorí majú ambície a ideály, či už ide o rodinný život, prácu alebo koníčky. Každý z nás pracuje a malými skutkami sa snaží rozvíjať svoje silné stránky a napredovať. Hľadať začiatok cyklu sebalúťosti a demotivácie je náročné, avšak za jeden z dôvodov možno považovať známy kameň úrazu, ktorým je porovnávanie sa.

Porovnávanie je v zdravej miere prospešné. Sledovaním aktivít iných ľudí sa dokážeme inšpirovať a motivovať. Niekedy však stačí malý impulz, kritika na našu adresu alebo sled neúspešných udalostí a omylov v našom živote a z toho vyplývajúca frustrácia, ktorá sa dokáže pri porovnávaní vystupňovať do veľmi melancholických pocitov. Je celkom bežné, že človek náhle zneistie. V mysli sa začnú vynárať otázky: „Prečo nie som tak dobrý ako on? Čo ak som neschopný? Má moja práca zmysel?“ Porovnávanie sa nečakane preklopí do pocitu sklamania zo samého seba, neschopnosti oceniť vlastnú snahu a ľutovania sa.

O aké ľutovanie sa ide? Ide väčšinou o myšlienky odví-

jajúce sa z presvedčenia, že jednotlivec nie je schopný vykonať čokoľvek kvalitne alebo aspoň na porovnateľnej úrovni s inými, alebo že jeho spôsob života, majetok a vzťahy sú poľutovaniahodné. Z takéhoto postoja však vyplýva aj podvedomé presvedčenie, že kvôli našej vrodenej neschopnosti je akákoľvek životná snaha márna. Stále sa nájdu lepší, schopnejší, krajší a bohatší ľudia, tak na čo všetko to úsilie?

Mám smolu, lebo nie som taký dobrý študent ako môj spolužiak, nedokážem hrať na hudobný nástroj ako môj známy, nikdy nebudem mať tak dobrú postavu, nemám veľkú firmu ani taký dom ako sused. Takéto myslenie je však neproduktívne. Názor, že iba ja som neschopný a ostatní sú omnoho lepší a všetkým sa len darí, je vskutku úzkoprsý a najmä čierno-biely. Životnými skúsenosťami sa učíme, že nikto nežije dokonalý život bez nedostatkov a že úspechy v živote bývajú málokedy výsledkom náhody, ale sú výsledkom dlhoročného úsilia. Úspešnému spolužiakovi môžu chýbať priatelia, výborný klavirista sa môže trápiť s niektorými skladbami a nevynikať v chémii, majiteľ firmy sa môže cítiť opustený. V skratke povedané,

každý si nesie svoj kríž a my o tom nemusíme ani tušiť.

Pri sebalúťosti je kľúčová akási nereálna predstava vykúpenia z našej situácie náhlým nadobudnutím toho, čo nám chýba. Podstatnou otázkou v tejto chvíli však je: „*Stali by sme sa skutočne šťastnými, ak by sme mali to, čo závidíme druhej osobe, keď nedokážeme byť šťastný s tým, čo už máme?*“

Uvádzaný postoj však vytvára veľmi komfortný priestor. Označením sa za neschopných vopred sabotujeme akúkoľvek nádej vo vlastný úspech a vytvárame si alibi pre možnú neúspešnosť a stagnáciu. Pre pochopenie absurdnosti tohto myslenia si vymenujme **len niekoľko skutočností, ktoré spôsobuje jed sebalúťosti:**

1. Stávame sa zatrpknutými – na diela iných sa nedokážeme pozeráť s potešením, ale svojou pokrivenou optikou v zmysle: „Nedokážem ani to, a preto som chudák.“
2. Z praktického hľadiska sebalúťosťou strácame čas a unavujeme sa.
3. Podceňujeme hodnotu toho, čo máme, či už ide o naše talenty, alebo vzťahy a majetok.
4. Zaoberaním sa imaginárnymi scenármi prehliadame príležitosti a radosti, ktoré nám život ponúka.

Vyviaznuť z bludného kruhu sebaľútosti je náročné a zdá sa, že môže mať pri každom jednotlivcovi inú podobu. Z veľkej časti však závisí len od nás samých a našej sebareflexie. Čo je k tomu potrebné? Možno pochopiť, že pred Bohom sme všetci rovnocenní a rovnako stvorení na jeho obraz. Prejavom skutočnej pokory je uznanie, že tak ako mám slabé stránky, mám aj silné stránky a oblasti, v ktorých vynikám a vďaka ktorým sa môžem chytať príležitostí. Oslobodzujúcim je aj uvedomenie si, že za naším snažením nás na konci nečaká cena v podobe trofeje, ale že Boh všetku našu snahu vníma. Ďalšou pomoc-

kou môže byť zameranie sa na okolie. Úprimný záujem o potreby blížnych a empatia s ich trápením nám môže pomôcť dostať sa z hĺbín vlastnej psychiky, vyčistiť si okuliare od pesimistických škvŕn a nazerať na realitu o dosť objektívnejšie. Nejde o akési škodoradostné pohľady, ale skôr o uvedomenie si, že sme od Boha dostali mnoho hodnotných a unikátnych darov. S úctou voči Bohu sa v nás vynára myšlienka, že za všetky dary by sme mali byť vďační, a namiesto ľutovania sa by sme mali pomáhať tým, ktorí sa ocitli vo väčších životných úzkostiach.

Boh nám neponúka terapiu a návod, ako sa stať úspešnými.

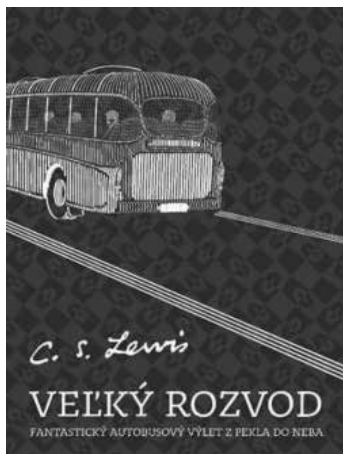
Namiesto toho nám skôr vyjavuje pravdu, ukazuje, že žiadna naša snaha nie je prehliadaná a že všetci máme svoje miesto v živote. Namiesto terapie nám očisťuje zrak a prináša oslobodenie skrz poznanie seba a ľudí naokolo. Na záver si možno pripomeňme, že hoci naše výsledky práce nemusia vždy spĺňať naše očakávania, nemenným faktom však zostáva, že **kto tvorí s láskou a dobrým úmyslom, nikdy neničí, ba naopak pookrieva a je ako voda prinášajúca osvieženie suchej pôde. Nevzdávajme sa a namiesto podľahnutia sebaľútosti hľadajme pravdu o sebe samých.**

Annamária Salanciová

Foto: Peter Lazor

C. S. LEWIS

Tvorbu C. S. Lewisa poznajú deti aj dospelí na celom svete hlavne vďaka Kronikám Narnie, ale k jeho najvýznamnejším dielam patria knihy, v ktorých opisuje svoju cestu od ateizmu k hlbokkej viere.

Výnimkou nie je ani kniha Veľký rozvod, ktorej názov je pomerne zavádzajúci, a tak po nej možno mnohí ľudia nesiahnu, lebo majú pocit, že im nemá čo povedať. Nehovorí však o rozvode manželstva, ale o odtrhnutí pekla a neba, o rozviazaní zväzku medzi človekom a jeho vlastnou temnotou.

V úvode sa ocitáme spolu s hlavným hrdinom v rade na autobus, ktorý smeruje z pekla do neba. Počas cesty sa od

VELKÝ ROZVOD

FANTASTICKÝ AUTOBUSOVÝ VÝLET Z PEKLA DO NEBA

ostatných cestujúcich dozvedá viac o tom, ako to v pekle funguje – je plné hnevu, šomrania, vzájomnej kritiky, hašterenia, trucovitosti, pýchy a majetníckej lásky. A to aj napriek tomu, že stačí, aby si jeho obyvatelia na niečo pomysleli a získajú to, vďaka čomu v ňom vládne dostatok materiálnych vecí. Po čase však každý z nich zisťuje, že ide iba o ilúziu a zatúži po pravom svete, so skutočnými vecami. Rozhodnutie odísť z pekla je jednoduché a úplne v rukách jeho obyvateľov. Stačí nasadnúť na autobus a na konci cesty ostať v nebi.

Po príchode do neba spoločne s hlavným hrdinom sledujeme osudy jednotlivých duší z pekla, ktoré začalo už na Zemi. Vlastnou nevraživosťou sa čoraz viac vzdávajú od možnosti získať večnosť v nebi. Na konkrétnych príkladoch zo života ľudí znázorňuje, ako relatívne nenápadné hriechy pripútavajú dušu k jej minulosti a ako sa neochota vzdať sa všetkého a podriaďiť sa Bohu premieňa na utrpenie.

Nosnou myšlienkou tejto knihy je skutočnosť, že ľudia voliaci nesprávnou cestu nemusia byť zatratení, ale musia sa obrátiť a vykročiť opačným smerom. Zdôrazňuje potrebu odvážne čeliť radikálnym rozhodnutiam buď – alebo. Odmietá nechávať si otvorené „zadné vrátka“ a cíti, že do vzťahu s Bohom je potrebné vstúpiť naplno, aj za cenu strát. Tie sa totiž nepredstaviteľne dokonalým spôsobom vrátia v cieľovej destinácii – v nebi.

Výraznou devízou Veľkého rozvodu sú citlivo zvolené metafory a výber príbehov, v ktorých každý čitateľ nájde aspoň čiastočne odraz svojho života. Stačí, aby niekedy zažil krivdu, neopätovanú lásku, neovládol svoju mrzutosť, túžbu po významnosti, vlastnú pýchu alebo nekonečné šomranie na všetko a na všetkých okolo. Autor si nedáva servítku pred ústa a otvorene ukazuje prstom na to, čo sa snažíme vo svojom každodennom živote prehliadať.

„Pane, premôž nás, aby sme sa, premožení, stali sami sebou.“

Zuzana Klučárová

Foto: Peter Lazor

INFORMÁTOR TEPLIČKA

DIECÉZNA POKLONA

V pondelok 22. júna 2020 sa v kostole v Tepličke uskutočnila tichá adorácia v rámci diecéznej poklony Najsvätejšej oltárnej sviatosti so začiatkom na poludnie a ukončením večernou svätou omšou.

OLTÁRIKY

Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi sa toho roku pre obmedzenia súvisiace s pandémiou uskutočnili iba v kostole.

POĎAKOVANIE

A ROZLÚČKA

S KAPLÁNOM

ADAMOM RATAJOM

V piatok 26. júna 2020 sa po večernej svätej omši v mene veriacich Tepličky poďakovali a rozlúčili po

trojročnom pôsobení v markušovskej farnosti s odchádzajúcim kaplánom Adamom Ratajom horliteľka ružencového bratstva Mária Blašková, členka hospodárskej rady Mária Koňaková a kostolník Pavol Dzimko. K dojímavej rozlúčke prispel aj organista Emil Šmelko a spevokol dievčat. Jeho ďalším pôsobiskom je Veľká Lomnica.

PRIVÍTANIE NOVÉHO KAPLÁNA

V prvý piatok mesiaca 3. júla 2020 pred svätou omšou srdečne privítala nového kaplána Romana Sanigu Mária Blašková aj s kostolníkom slovami: „*Vitaj, pastier, vitaj, kňaz!*“ K milému privítaniu prispel opäť spevokol dievčat s teplíckym organistom.

Mária Koňaková, Jozef Sendrej

INFORMÁTOR MARKUŠOVCE

RADUJ SA CIRKEV KRISTOVA, VESELO PRESPEVUJ!

Najväčšie sviatky cirkevného roka, pamiatku umučenia a smrti, aj následné slávne zmŕtvychvstanie, sme tohto roku z dôvodu šírenia koronavírusu slávili v izolácii v rodinných spoločenstvách. Napojení na rádio Lumen a televíziu Lux sme mohli sledovať veľkonočnú liturgiu dokonca aj priamo z Vatikánu v duchovnom spojení so Sv. Otcom Františkom.

POMALY A OPATRNE

Postupným uvoľňovaním protiepidemických opatrení sa od 6. 5. 2020 začali slúžiť verejné sv. omše v obmedzenom režime a za dodržania prísnych bezpečnostných opatrení.

Ó, JEŽIŠU, TY CHLIEB ŽIVÝ

Na slávnosť Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi (15. 5. 2020) sa osobitná pobožnosť k Eucharistii konala v priestoroch kostola, kde boli pripravené oltárik, a to nielen kvôli epidémii, ale aj pre nepriaznivé daždivé počasie.

VO VINICI PÁNOVEJ

Z nariadenia spišského biskupa Štefana Sečku koncom júna skončil svoje pôsobenie v našej farnosti kaplán Adam Rataj a začiatkom júla sme privítali nového kaplána Romana Sanigu. Obom želáme hojnosť Božích milostí, ochranu Panny Márie, veľa tvorivých síl a pevné zdravie v naplnení svojho poslania vo vinici Pánovej.

Monika Hamráková

VYDÁVA

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Markušovce

Zodpovedná redaktorka:

Mgr. Monika Hodnická

Redaktori:

Mgr. Adriana Lazorová
Peter Lazor
Mária Koňaková
Mgr. Jozef Sendrej
Mgr. Barbora Klučárová
Mgr. Zuzana Klučárová, PhD.
Ing. Renáta Regecová

Sadzba

a grafická úprava:
Dana Košková

Technické

spracovanie:

Tlačiareň Kežmarok

Jazyková úprava:

Mgr. Barbora Klučárová

Odborný konzultant:

Mgr. Štefan Saloka

Imprimatur:

prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup

BÚ 16. 2. 1999,

č. prot. 113/99.

Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99.

Náklad 1000 kusov.

Adresa redakcie:

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Markušovce, Michalská 52, 053 21 Markušovce

Kontakty:

www.farnostmarkusovce.sk

 www.facebook.com/Pokojadobromarkusovce

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj s podporou obce Markušovce.

*Svätí na netradičnom mieste počas
renovácie kostola na Tepličke.
Foto: Jozef Sendrej*